

Paardenpraktijk Kersten

Praktijkadres: Zwolsewegje 16 8071 RX Nunspeet 0341-25 44 42

Merrie

Bij een naderende geboorte zullen bij de merrie de volgende verschijnselen opvallen:

- een daling van het veulen in de merrie, de buik zakt uit,
- de spieren op het kruis verslappen (i.p.v. rond wordt het kruis spits, als het dak van een huis),
- de uiers lopen vol, komen op spanning en het uier begint vaak te glanzen,
- de merrie 'kegelt', dat wil zeggen er komen melk/hars druppels aan de uier.

Voor de aanstaande geboorte draait het veulen zich in de juiste positie. De merrie kan hierdoor onrustig zijn.

Bij een normaal verlopende geboorte breekt eerst de vruchtwaterblaas en wordt de blaas met daarin de voorhoefjes zichtbaar. Na de beide voorbeentjes wordt het hoofdje van het veulen zichtbaar. Zodra het hoofdje uit de merrie tevoorschijn is gekomen, kan het vlies over de neus worden geopend. Wanneer de heupen van het veulen de merrie hebben verlaten, stopt zij met persen. Na verloop van tijd glijdt het veulen er vanzelf helemaal uit. Deze uitdrijf-fase duurt vaak niet langer dan 10-15min. Stoor de merrie in deze fase niet, het van belang dat zij zo lang mogelijk blijft liggen. Zolang de navelstreng intact blijft kan het veulen profiteren van het bloed met zuurstof en voedingsstoffen. Zodra de merrie uit zichzelf eenmaal overeind komt zal ook de navelstreng breken. Het is de bedoeling dat de navelstomp na het breken met de merrie niet nog lange tijd blijft bloeden. Als dat wel het geval is, dient een navelklem te worden gebruikt. Desinfecteer de navelstomp met Betadine-jodium.

De geboorte bij paarden duurt vaak maar een half uur, dit is erg snel. Gelukkig gaat het bijna altijd goed, maar wanneer het veulen verkeerd ligt, dan verergert de situatie snel. Grijp bijtijds in en bel de dierenarts, wanneer het geboorteproces niet normaal lijkt te verlopen. Ga onderwijl lopen met de merrie, zodat ze stopt met persen.

Over het algemeen verlaat de nageboorte met 0.5-1 uur het lichaam. Om te voorkomen dat hij in die tijd kapot wordt getrapt door de merrie moeten de vliezen worden opgebonden. Dit gebeurt door er knopen in te leggen en/of door de nageboorte met een stro-touwtje aan de staart vast te knopen. Er mag niet aan de nageboorte getrokken worden, de kans is dan groot dat hij scheurt en er delen in de merrie achter blijven.

Wanneer na 2u de nageboorte er nog niet af is, wordt het tijd de dierenarts te bellen. Tussen de 2 en de 6u kan de dierenarts middels injecties oxytocine (voor het opkrimpen van de baarmoeder) en infusen proberen om de nageboorte af te drijven. Wanneer namelijk binnen 5 á 6 uur de nageboorte er niet af is, is er kans op stevige complicaties. Complicaties van bijvoorbeeld een ernstig zieke merrie t.g.v. baarmoederontsteking door rotting van alle eiwitten in de nageboorte treden bij het paard zeer snel op. Ook hoeftbevangenheid kan op treden.

Ook zonder nageboorte problemen is er een kans op baarmoederontsteking. Door echter de merrie de eerste dagen meerdere malen per dag te temperen, kunnen problemen vaak in de kiem worden gesmoord. (Temperatuur moet onder de 38.5 graden Celcius blijven).

Paardenpraktijk Kersten

Praktijkadres: Zwolsewegje 16 8071 RX Nunspeet 0341-25 44 42

Veulen

Vlak na de geboorte zijn er een aantal momenten waarop een normaal “modelveulen” bepaalde ontwikkelingen doormaakt:

Direct na de geboorte	Veulen begint met ademen
Ongeveer 1 minuut na de geboorte	Veulen tilt het hoofdje op
Ongeveer 4 minuten na de geboorte	Veulen gaat op de borst en buik liggen, heft het hoofd op en strekt de oren
Ongeveer 5 minuten na de geboorte	Ademfrequentie is 40 tot 60 ademteugen per minuut
Ongeveer 5 tot 10 minuten na de geboorte	Ademfrequentie stijgt iets, de hartfrequentie wordt 60 tot 90 hartslagen per minuut. Bij het prikkelen van het neusslijmvlies (bijvoorbeeld met een strootje) zal het veulen niezen of hoesten
Ongeveer 2 uur na de geboorte	Het veulen kan staan, lopen, volgt de merrie en probeert het uier te vinden Het veulen mest voor het eerst, darmpek komt af
Binnen 4 uur	Het veulen heeft gedronken
Ongeveer 6 uur na de geboorte	Een hengstveulen urineert voor het eerst
Ongeveer 10 uur na de geboorte	Een merrieveulen urineert voor het eerst
Ongeveer 24 uur na de geboorte	Het veulen drinkt 7 keer per uur bij de merrie en kan de merrie volgen. Pols is vaak minder dan 80 slagen per minuut Ademfrequentie is lager dan 40 teugen per minuut Temperatuur 37,6-38,4 graden Celcius

Om de navel snel te laten indrogen en de kansen op navelinfectie of een infectie die via de navel binnen komt te verkleinen is het verstandig om de eerste dagen de navel meermaal daags te ontsmetten met Jodium tinctuur of Sterilium.

Laat de dierenarts de eerste dag na de geboorte langs komen om de kansen op complicaties te verkleinen. Hij/zij zal de merrie, de nageboorte en het veulen nakijken en het veulen indien nodig een veulenprik geven.